

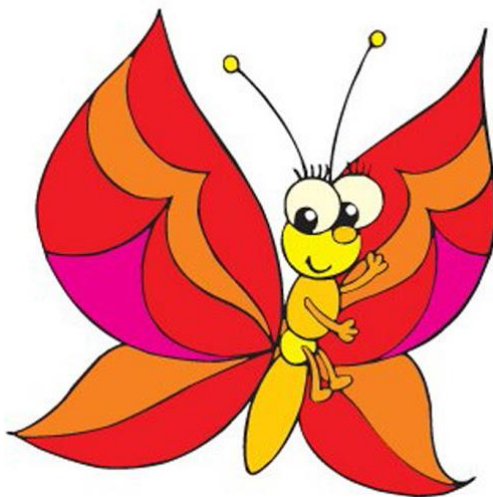
Mateřská škola Ostrava, Lechowiczova 8, příspěvková organizace

TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

TŘÍDA MOTÝLEK

**Hrajeme si, povídáme, nové věci
poznáváme**

Č. j.: MSLECH/0790/2024

Školní rok: 2024/2025

Zpracovaly: Lenka Mlýnková, Simona Slischková, DiS.

Úvod

Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen TVP PV) vychází ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen ŠVP PV) s názvem „Pramínky poznání...“.

TVP PV je přizpůsobován konkrétním podmínkám třídy a aktuálním potřebám dětí, je pravidelně dotvářen, doplňován, aktualizován a evaluován. Každý tematický celek pak na sebe logicky navazuje a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika třídy

Ve třídě Motýlek se vzdělává 24 dětí ve věku 3-4 let, z toho 12 dětí se v mateřské škole vzdělává v tomto školním roce poprvé. Z celkového počtu dětí je 12 chlapců a 12 děvčat. Nově nastupující tříleté děti se postupně zadaptovaly a zařadily do kolektivu ostatních dětí, mnohé potřebovaly adaptační režim se zkrácenou docházkou a individuální péčí. Ve třídě byla nastavena a dohodnuta pravidla, u kterých budeme společně s dětmi důsledně dbát na jejich dodržování, vést děti k vzájemné pomoci a respektu jednoho k druhému.

Děti se v prvních dnech seznamují s hračkami a hracími koutky, zajímají se o všechny typy nabízených činností. V současnosti děti volí především hru v jednotlivých námětových a zájmových koutcích. U chlapců převažuje hra na koberci a pracovní činnost v koutku dílny, u děvčat hra v kuchyňce, u dřevěného domečku a kadeřnického stolečku. Děti zatím využívají velmi málo manipulačních stolních her, puzzle, skládaček a mozaik. Zaměříme se proto na větší motivaci a nabídku těchto her.

Zdravotní stav dětí je dobrý, jeden z chlapců má z důvodu potravinového omezení upraven jídelníček. Konkrétní údaje o zdraví ostatních jsou k dispozici v osobních záznamech dětí.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Třída má svůj vlastní vchod s malou předsíňkou, šatnu pro děti, šatnu pro učitele, sociální zařízení pro děti uzpůsobené dané věkové skupině, sklad pomůcek a přípravnu jídla. Třída je vybavena dřevěným dětským nábytkem s barevnými prvky, který je estetický a přizpůsobený dětem mladší věkové skupiny. Nábytek ve třídě a některé hrací didaktické koutky byly oproti minulému školnímu roku přemístěny tak, aby toto nové uspořádání lépe vyhovovalo potřebám mladších dětí. Hračky, stavebnice, manipulační i didaktické hry jsou umístěny tak, aby byly dětem snadno přístupné, rozděleny do skříněk dle obtížnosti. Prostory jsou označeny barevnými symboly, aby je děti dokázaly samostatně zařadit na správné místo.

Jednotlivé hrací koutky (ateliér, hrací koutek s molitany a stavebními kostkami, kuchyňka, stavebnice, dílna, knihovna...) jsou označeny charakteristickými obrázky s uvedením

maximálního počtu dětí u dané aktivity tak, aby zůstávala pro děti příjemná a bezpečná. Tato obrázková metoda se osvědčila z minulých let, proto byla zachována i v tomto školním roce. Výzdoba třídy a šatny je obměňována dle aktuálních tematických celků. Děti mají také k dispozici skříňku pro uložení drobných hraček přinesených z domu (pro dítě potřebných k odpočinku na lehátku) a šuplíky pro průběžné ukládání výtvarných i jiných prací.

Vybavení třídy je vzhledem k potřebám a cílům vzdělávání dostatečné. Poskytuje prostor pro pohyb dětí, konstruktivní a manipulační hry, vymezuje prostor pro každodenní společné scházení v komunitním kruhu a zároveň díky koutkům umožňuje dětem soukromí a motivuje je k různým aktivitám a činnostem. Jelikož je třída Motýlek třídou „rozcházečů“, je dostatečně vybavena i stavebnicemi a hrami pro děti starších věkových skupin.

Děti mají přístupnou školní zahradu s vlastním pískovištěm a zábavnými herními prvky, které jim umožňují dostatek volného pohybu. Mateřská škola poskytuje dětem k pobytu na školní zahradě spoustu venkovních hraček, sportovních a zábavných her a velký vozový park v podobě koloběžek, autotaxi, trojkolek, odrážedel a vozíků. Ke školní zahradě patří také venkovní sociální zařízení pro děti, které je jim po celou dobu pobytu venku k dispozici. Třída má také v přední části zahrady svůj květinový truhlík, využívaný k drobným pěstitelským činnostem.

Živospráva

Požadavky v oblasti životosprávy jsou ve třídě uspokojivě naplňovány. Jedná se především o pestrost a vyváženost stravy včetně pitného režimu a dostatečný pohyb ve třídě a venku. Děti jsou vedeny k dodržování pravidel při stolování, k hygieně. Každý den mají k dispozici čerstvé ovoce a zeleninu a jsou tak vedeny ke zdravému stravování. Velký důraz je kladen na dodržování pitného režimu, který je dostatečný a rozmanitý, přesto jsou ve třídě děti, které vyžadují jen čistou vodu. Učitelky na pitný režim všech dětí dohlížejí a často je vybízejí k pití. Do jídla děti nenutíme, vedeme je však k tomu, aby jídlo vždy alespoň ochutnaly. Pozitivně děti motivujeme, v případě potřeby spolupracujeme s rodiči. Dopolední přesnídávka vzhledem k věkové skupině dětí probíhá hromadně, děti se postupně učí samostatně odebrat z připraveného jídelního vozíku tácek s hrníčkem, zeleninu a jídlo ze svého stolečku.

Doba podávání dopolední přesnídávky včetně organizace činností před stolováním: spontánní ranní hry jsou ukončeny zvonečkem a uklízečím písničkou zpravidla od 8:30 hodin, poté následuje na koberci zpětná vazba z her, rituální přivítání v kruhu, hygiena. Dopolední přesnídávka probíhá v časovém rozpětí od 8:40 do 9:00 hodin. Uvedená organizace navazuje na přípravu stravy s teplým nápojem na servírovacím vozíku. Před obědem si děti samostatně připravují ke stolečku prostírání, z vozíku si odebírají hluboký talíř, ubrousek a lžičku, starší děti celý příbor (mladší tříleté děti budou vedeny k používání celého příboru ve druhém pololetí školního roku). Podávání odpolední svačiny probíhá průběžně v časovém rozpětí zpravidla od 14:15 do 14:40 hodin.

Každodenně poskytujeme dětem dostatek pohybu. Vhodnou motivací a přípravou aktivit se snažíme v dětech vytvářet pozitivní vztah k pohybu a sportu jak ve třídě, tak při pobytu venku.

Individuální potřeba spánku i odpočinku u jednotlivých dětí je respektována, dětem s menší potřebou spánku nabízíme klidové činnosti. Prostor pro odpočinek ponecháváme dle časového harmonogramu, děti pak postupně vstávají.

Psychosociální podmínky

Organizační podmínky jsou nastaveny tak, aby bylo optimálně zajištěno střídání hry, didaktických činností, pohybových aktivit, pobytu venku, jídla, hygieny i odpočinku. Při plnění výchovně vzdělávacího programu je přihlíženo k individuálním zvláštnostem jednotlivých dětí, zejména nově přijatých. Organizační struktura dne respektuje zájmy a potřeby dětí, zároveň však svou pravidelností a řádem přispívá k naplňování potřeby jistoty a bezpečí. Tomu napomáhají také každodenní zvyklosti a rituály, mezi něž patří přivítání v komunitním kruhu se skřítkem Kuliferdou, uklízecí písnička, uvítací básnička, svolávání do kruhu s postupným přechodem na pohybové aktivity, později cvičení. V dopoledních hodinách mají děti prostor pro vlastní seberealizaci, výběr her, rozloučení se s rodiči, individuální rozhovory s kamarády i učiteli.

Během roku budou do činností zařazovány také tradiční akce mateřské školy, návštěva kulturních zařízení a výlety, sportovní akce, školní či třídní projekty.

Organizace

Průběh dne je pružný a vyhovuje potřebám dětí. Při plnění výchovně vzdělávacího programu jsou děti vedeny tak, aby byla zachována kvalitní a efektivní činnost dětí, a aby byly respektovány individuální zvláštnosti jednotlivých dětí, pokud to organizace a situace ve třídě v plné kapacitě dovoluje.

Organizační struktura dne

6:00 – 7:00 hodin

Příchod prvních dětí, předání učitelům, děti vykonávají spontánní aktivity. Příchozí děti se scházejí ve třídě Sluníčko do 7:00 hodin.

7:00 – 11:30 hodin

Příchod ostatních dětí, předání učitelům, děti dále vykonávají spontánní aktivity ve své třídě. Osobní hygiena dětí a dopolední přesnídávka. Komunitní kruh – přivítání dětí, motivace k dalším denním aktivitám. Pohybové aktivity. Didakticky zacílené činnosti. Pobyt dětí venku, při kterém probíhají didaktické a spontánní aktivity. Při nepříznivém počasí pokračují didaktické a spontánní aktivity uvnitř mateřské školy.

11:30 – 12:30 hodin

Osobní hygiena dětí, oběd, ukládání k odpolednímu odpočinku.

12:30 – 14:45 hodin

Poslech pohádek, hudby, relaxace. Odpolední odpočinek respektující rozdílné potřeby spánku jednotlivých dětí. Individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku. Osobní hygiena dětí a odpolední svačina.

14:45 – 16:30 hodin

Spontánní a didaktické aktivity dětí, především hry, zájmové a pohybové aktivity, doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci v jejich třídě. Všechny děti se rozcházejí ve třídě Motýlek.

Personální a pedagogické zajištění

Ve třídě Motýlek pracují tři kvalifikované paní učitelky, jedna s úvazkem 100 %, druhá s úvazkem 65 % a paní ředitelka se sníženou přímou pedagogickou činností. Jedna paní učitelka s dlouholetou praxí ve školství a druhá paní učitelka je začínající. K uvádění začínající učitelky do praxe využíváme zpracovaný „Plán odborného rozvoje začínajících učitelů v adaptačním období pro školní rok 2024/2025“. Ve spolupráci s Ostravskou univerzitou bude 1x v týdnu navštěvovat třídu Motýlek student/ka v rámci recipročních aktivit.

Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči je pro nás velmi důležitým aspektem. Rodiče informujeme o obsahu vzdělávání a činností písemnou formou na nástěnce v šatně. Mají možnost kdykoliv si prohlédnout portfolio svého dítěte a sledovat výzdobu s dětskými pracemi, pravidelně prezentovanými v prostorách šatny a třídy. Snažíme se pěstovat mezi námi a rodiči vzájemnou důvěru, pochopení a ochotu spolupracovat a otevřeně komunikovat. Rodiče budou dostatečně informováni o svém dítěti, o jeho chování, změnách ve vývoji. Nezasahujeme do soukromých záležitostí rodiny, zachováváme diskrétnost a mlčenlivost.

Rodiče zapojujeme do společných akcí třídy i celé mateřské školy, vybízíme je k pravidelnému sledování informačních nástěnek, internetových stránek a Facebooku mateřské školy. Na internetových stránkách je umístěna i fotodokumentace z akcí.

Na začátku školního roku byla uspořádána třídní schůzka, na níž byli rodiče seznámeni se školním řádem a ostatními předpisy MŠ, obsahem vzdělávání, organizací dne i školního roku a dalšími důležitými informacemi. Podle potřeby učitelů i rodičů sjednáváme individuální pohovory či schůzky během celého roku.

Třídní zvyklosti/rituály

Uklízezí písnička

Uklízíme, uklízíme, hračky pěkně do polic,
na stole a na koberci, nezbude už vůbec nic.
Potom ještě ke stolečku zasuneme židličky,
můžeme si zatleskati, jsme šikovné dětičky.

Uvítací básnička

My jsme děti, malé děti, my chodíme do školky,
hrajeme si, povídáme, půjčujem si pastelky.
Stavíme a montujeme, venku všechno zkoumáme,
zvědaví jsme, neposední, Motýlci si říkáme.

Volání pohádky před odpočinkem

Cinkylinky, cinkylinky,
zalezte si pod peřinky,
na kluky a děvčátka
čeká krásná pohádka.
Pojď pohádka mezi nás, už je na tě čas!

Pravidla třídy

Seznamování s pravidly a jejich společnému vytváření jsou věnovány první týdny v září v rámci tematického celku. S pravidly po celý rok pracujeme průběžně, přirozeně, vždy v reakci na aktuální situace. Práce s pravidly probíhá v rámci všech typů činností.

- **SRDÍČKOVÉ PRAVIDLO.** Chováme se k sobě kamarádsky. Umíme se rozdělit, obdarovat. Problémy řešíme společně. Pomáháme si.
- **PUSINKOVÉ PRAVIDLO.** Pusinku máme na hezká slova – mluvíme slušně. Umíme pozdravit, poprosit i poděkovat, omluvit se.
- **OUŠKOVÉ PRAVIDLO.** Když jeden mluví, ostatní poslouchají.
- **ŽELVIČKOVÉ PRAVIDLO.** Ve třídě chodíme krokem. Když odcházíme ze třídy, vždy se nejprve zeptáme.
- **UKLÍZECÍ PRAVIDLO.** Hračky uklízíme na správné místo. Novou hračku si půjčíme až potom, co uklidíme tu předchozí. Uklízíme po sobě také na zahradě. Po jídle po sobě ze stolu uklízíme nádobí. Než jdeme do šatny, vyzujeme si boty a urovnáme je do své přihrádky. V šatně si oblečení poskládáme a urovnáme do své skříňky.
- **POSTÝLKOVÉ PRAVIDLO.** Před odpočinkem si oblečení přeložíme přes opěrku židličky, papuče srovnáme pod židličku. Sponky a gumičky si děvčátka pokládají na svou značku, připravenou na stole. Přivoláme pohádku říkankou a tiše posloucháme. Na postýlkách klidně ležíme a odpočíváme. Podepsané pyžamko opatřené poutkem si v pondělí ráno nosíme přímo do třídy, v pátek odpoledne odnášíme domů.
- **KAPIČKOVÉ PRAVIDLO.** V koupelně šetříme vodou, mýdlem a toaletním papírem. Pouštíme si jen tolik vody, kolik potřebujeme. Aby podlaha zůstala suchá, po umytí si ruce nad umývadlem otřepeme.

Třídní motivace

Maskotem třídy je skřítek Kuliferda, který bude děti provázet jednotlivými tematickými celky a působit jako jednotící motivační prvek.

Vzdělávací nabídka

Vzdělávací nabídka vychází ze šesti integrovaných bloků ŠVP PV s názvy:

- I. Rozhlédni se tu i tam, uvidíš, že nejsi sám,
- II. Chválím Tě, Země má,
- III. Svátky a tradice v mateřské škole,
- IV. Ve školce je hodně knih, podívej se, co je v nich,
- V. Já a moje rodina,
- VI. Cestujeme po světě na té naší planetě.

Integrované bloky zastřešují různá témata, která jsou zpracovávána do tematických celků, které jsou nadále rozpracovány do plánů, které rozšiřujeme a prohlubujeme s ohledem na dosažené znalosti a vědomosti dětí. V jednotlivých plánech zohledňujeme věk a schopnosti jednotlivých dětí, náročnost jednotlivých úkolů proto upravujeme tak, aby byly úměrné věkové skupině dětí. V letošním školním roce se zaměříme na posílení prožitkového učení. Jsme si vědomy toho, že poznávání v reálném prostředí včetně realizace činností procházejícími rukama dětí s možností ohmatat, zažít, vyzkoušet, vytvořit je osvědčená forma vzdělávání.

Každá kniha, každá věta, otevře nám kousek světa

Tímto projektem usilujeme o aplikaci metod, které u dětí podporují rozvoj předčtenářské gramotnosti a porozumění slyšeného textu, soustředěnost, řečové a komunikativní dovednosti. Budeme se zabývat vyhledáváním dětí, které projevují vyšší schopnost vnímat text sluchem, zrakem, reflektovat jej kresbou, dramatizací, mají zájem o knihy... U těchto dětí budeme dále jejich zájmy rozvíjet. Z finančních prostředků máme možnost, za podpory pomůcek, vést děti k práci s knihami, rozvíjet slovní zásobu a také grafomotoriku. Ve třídě Motýlek budeme ve velké míře využívat interaktivní knížky s návazností jazykových, pohybových, grafomotorických a tvořivých činností. Dále pak zařadíme návštěvy divadel, knihovny a jiné edukační programy, které se budou velkou měrou podílet na zkvalitnění odborného rozvoje dětí v předčtenářských dovednostech. Kniham bude také věnován tematický celek, kde se děti dozví, jak knihy vznikají, druhy knih a podobně. Předčítání dětem je samozřejmostí před každým odpoledním odpočinkem.

Cíle, které jsme si stanovili v rámci TVP PV

- Průběžně doplňovat zavedený systém portfolií dětí.
- Zaměřit se na získávání a upevňování správných hygienických návyků dětí: nutnost mytí rukou před každým jídlem a po použití toalety, osvojení správného způsobu mytí rukou, šetření vodou.
- Uplatňovat důslednost v dodržování pochopených třídních pravidel i pravidel zdvořilého společenského kontaktu. Pravidla odůvodňovat, upevňovat a průběžně opakovat s ohledem na aktuálně vzniklé situace.

- Do organizace průběhu dne před pobytem venku zařadit krátký hodnotící komunitní kruh pro podporu sebereflexe a komunikačních dovedností dětí.
- Důsledně se věnovat rozvoji řečových a komunikativních dovedností dětí. Zařazovat gymnastiku mluvidel, využívat logopedická říkadla a básničky, dávat příležitosti k samostatnému vyjadřování.
- Nadále pokračovat v rozvíjení předčtenářských dovedností formou realizace dotačního programu pro oblast předčtenářské gramotnosti, zaměřit se na podporování vztahu ke knize, práci s knihou.
- Rozvíjet ovládání koordinace ruky a oka pomocí manipulačních her, zvládat manipulaci s různými předměty, pomůckami, nástroji a materiály.
- Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost s ohledem na věk a možnosti dítěte, zařazovat pohybové chvílky nebo delší pohybové aktivity se záměrným nácvikem přirozených cvičení, zdravotních cviků. V případě příznivého počasí v co největší míře uskutečňovat pohybové činnosti venku – využívat školní zahradu, hřiště ZŠ a další možnosti v okolí MŠ.
- Nabízet dětem dostatek činností podporujících tvořivost a fantazii, manuální zručnost a rozvoj jemné motoriky při hrách, řízených aktivitách i sebeobslužných činnostech. Nabízet dostatek aktivit podporujících objevování a experimentování.
- Podporovat a iniciovat vytváření pozitivních vztahů, učit děti vzájemně spolupracovat, respektovat druhé, domlouvat se, vystřídat se.
- Umožnit dětem v co největší míře pokračovat následující den v námětových hrách náročnějších na prostor (rozestavené stavby), poskytnout dětem možnost označit svou stavbu, výrobek apod. svou značkou.
- Vytvářet a rozvíjet kulturně estetické dovednosti návštěvami divadelních představení, knihovny.
- Prohlubovat v dětech zájem a chuť pečovat o přírodu, živočichy a hmyz pomocí environmentálních činností – zalévání květin, sběr plodů, pozorování změn v okolí na vycházkách, pozorování hmyzu a zvířat, které uvidíme.
- Pokračovat v rozvoji předmatematické gramotnosti s přihlédnutím k věku dětí, tj. umět přiřadit, porovnávat, pozorovat, poznat základní barvy a tvary.
- Výsledky z pedagogického pozorování dětí zohledňovat při plánování aktivit v průběhu celého dne.

Evaluace

Evaluační činnosti budou obsahovat několik na sobě navazujících stupňů. Stěžejní a nejdůležitější je pravidelná každodenní výměna zkušeností učitelů a jejich vlastní

TVP PV
Třída Motýlek

Školní rok 2024/2025

sebereflexe – chování a projevy dětí, co je zaujalo, co se podařilo, co ne a proč. V průběhu realizace tematického celku budou zaznamenávány průběžné evaluační poznámky, po ukončení tematického celku se budeme zaměřovat na celkový průběh, plnění záměrů a zejména praktické závěry pro další výchovně vzdělávací postupy.

Má-li mít evaluační činnost vypovídající hodnotu, je potřeba, aby vycházela z důsledného pedagogického pozorování dětí. Pedagogické pozorování dětí provádíme nepřetržitě, celoročně a při všech aktivitách, vedeme si průběžné poznámky. Sledujeme individuální rozvoj jednotlivých dětí, na jehož základě upravujeme a přizpůsobujeme vzdělávací nabídku. Písemné záznamy budeme vypracovávat průběžně dle potřeby, nejméně však 2x za školní rok. Také sledujeme, podporujeme a zaznamenáváme nadstandardní zájmy dětí, které jsou známkou toho, že je dítě v určité oblasti mimořádně bystré nebo projevuje prvky nadání (například v oblastech – výtvarné, předčtenářské, předmatematické, polytechnické, pohybové a jiných). S naším poznáním seznamujeme rodiče.

Evaluace TVP PV bude v pololetí provedena ústně na pedagogické radě a na konci školního roku bude vypracována závěrečná evaluační zpráva včetně námětů pro další školní rok.

V Ostravě dne 30. 9. 2024

Lenka Mlýnková

Simona Slischková, DiS.

Mgr. Šárka Králová